

VÁZLATOK

XVI. A hagyományos és a korszerű ipar

MEGVÁLTOZIK AZ IPARI ÁGAZATOK JELENTŐSÉGE

ipari szerkezetváltás → egyre nagyobb súlyt kapnak a modern ipari ágazatok
→ a hagyományos ágazatok termelése nem csökken, csak növekedésük sokkal lassabb üteművé válik

↓

napjainkban: → **bányászat** részesedése **10%**

→ **feldolgozóipar** **80%**

ezen belül: 1. **gépipar**

2. **vegyipar**

↓

növekedésük lassult

→ **elektronika, híradástechnika:** termelése az elmúlt 20 évben **megduplázódott**

FONTOS ÁGAZAT A VASIPAR (kitermelő és alapanyag-ipari ágazat)

→ a világ fémtermelésének **90%-a a nyersvas és vasötvözet gyártás**

→ egyes fejlett országok lelőhelyei kimerültek → **fejlődő országok készletei** előtérbe kerültek → **hagyományos iparvidékek válságba kerültek**

→ a vasipar az ipari forradalom óta húzóágazat

→ nyersvas- acél-, hengereltárú gyártás egymásra (egymás közelébe) épültek

→ eleinte a **lelőhelyek környékére** települt, majd a **szállítási útvonalakra**, illetve a **kikötőkbe**

→ erősen **környezetszennyező**

→ **fejlődő országokba** került át a termelés → a vasipar „**menekülő ágazattá**” vált

→ előtérbe került a **műanyag** és esetenként az **alumínium**

HAGYOMÁNYOS ÁGAZAT A FELDOLGOZÓIPARBAN: AZ AUTÓGYÁRTÁS

→ több mint 100 éves múlt

→ első használható autók: 1885 Benz; 1886 Daimler

→ az 1970-es, 80-as évekig a fejlett országok húzóágazata volt

→ ezt követően megjelenik a mikroelektronika, robottechnika

→ nagy szaktudást igényel

→ **globalizáció** → az autógyártás sem kötődik már az egyes országokhoz

pl.: *Ford Mondeo* → összeszerelő üzemek: Belgium: Genk

USA: Kansas City

Mexikó

motorja: Európa számára: Nagy-Britannia: Bridgend

USA számára: Mexikó: Chihuahua

indítómotor: USA: Cleveland

sebességváltó: Németország: Köln

sebességváltóház: USA

- 80-as évektől jelentkeznek az eladási problémák
 - évente jelennek meg újabb modellek, melyek a piaci igényekhez alkalmazkodnak
 - szerviz-, márkakereskedő hálózat világméretűvé válik
 - intenzív reklámtevékenység
 - egyesülések, **fúziók** az autógyárak között
 - ma a világ autó-előállításának 75%-a 5 autógyár birtokában van

MIKROELEKTRONIKA, A FELDOLGOZÓIPAR KORSZERŰ ÁGAZATA

- a XXI. szd. high-tech gépipari ágazata
- integrált áramkörök → **miniatürizálás** (DVD, háztartási gépek, számítógépek, gépkocsik, mobiltelefonok stb.)
- K+F, döntéshozás a fejlett országokban, gyártás: szerte a világban
- nagyon magas szaktudást igényel → USA: **Szilícium-völgy**, Japán: **technopoliszok**

ADATOK

feketekőszén:

1. Kína
2. USA
3. India
4. Ausztrália
5. Dél-afrikai Köztársaság

acél

1. Kína
2. Japán
3. USA
4. Oroszország
5. Koreai Köztársaság

ezüstérc

1. Peru
2. Mexikó
3. Kína
4. Ausztrália
5. Chile

kőolaj

1. Szauz-Arábia
2. Oroszország
3. USA
4. Irán
5. Mexikó

bauxit

1. Ausztrália
2. Brazília
3. Kína
4. Guinea
5. Jamaica

aranyérc

1. Dél-afrikai Köztársaság
2. Ausztrália
3. USA
4. Kína
5. Peru

földgáz

1. Oroszország
2. USA
3. Kanada
4. Egyesült Királyság
5. Hollandia

uránérc

1. Kanada
2. Ausztrália
3. Kazahsztán
4. Oroszország
5. Niger

gyémánt

1. Ausztrália
2. Oroszország
3. Botswana
4. Kongói Demokratikus Köztársaság
5. Dél-afrikai Köztársaság

vasérc

1. Kína
2. Brazília
3. Ausztrália
4. India
5. Oroszország

rézérc

1. Chile
2. USA
3. Peru
4. Indonézia
5. Ausztrália

villamos energia

1. USA
2. Kína
3. Japán
4. Oroszország
5. India

acél

1. Kína
2. Japán
3. USA
4. Oroszország
5. Koreai Köztársaság

személygépkocsi

1. Japán
2. Kína
3. Németország
4. USA
5. Koreai Köztársaság